

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN JA SUOMEN AKATEMIAN VÄLINEN TULOSSOPIMUS VUOSILLE 2020-2023 JA VOIMAVARAT VUODELLE 2022

1. STRATEGISET VALINNAT

Suomen Akatemia edistää toiminnallaan seuraavia tavoitteita hallitusohjelmasta ja opetus- ja kulttuuriministeriön strategiasta:

Suomi on kansainvälisesti houkutteleva paikka opiskella, tutkia ja investoida. (Luvun 4 tavoitteet 1 ja 3)
Koulutus- ja osaamistaso nousee. (Luvun 4 tavoitteet 1 ja 5)
Osaaminen ja jatkuva oppiminen vahvistavat turvaa työn murroksessa. (Luvun 4 tavoite 2)
Suomi kehittyy tutkimus- ja innovaatioympäristönä sekä aineettomat ja aineelliset investoinnit lähtevät kasvuun. (Luvun 4 tavoite 4)
Kestävä kehitys on toiminnan perusta ja Suomi on hiilineutraali vuonna 2035. (Luvun 4 tavoite 5 ja luvun 4 liitteen 3 voimavarojen hallinta mittari 10)
Luova, tutkiva ja vastuullinen toiminta uudistaa yhteiskuntaa. (Luvun 4 tavoitteet 1, 3 ja 5)

Hallinnonalan yhteisenä tavoitteena Suomen Akatemia edistää aktiivisesti Agenda 2030-ohjelman ja Terveet tilat 2028-ohjelman tavoitteiden toteutumista toiminnassaan.

2. TAVOITETILA

Suomen Akatemia tukee tutkitun tiedon tuottamista ja osaamisen lisäämistä tutkimusrahoituksella, asiantuntemuksellaan, avoimella toimintakulttuurilla ja aineistojen laaja-alaisella käyttöön avaamisella tukien suomalaisen yhteiskunnan osaamiseen perustuvaa uudistumista.

3. SUOMEN AKATEMIAN TOIMINTA-AJATUS

Suomen Akatemia on tieteellisen tutkimuksen keskeinen rahoittaja Suomessa ja aktiivinen toimija kansallisessa ja kansainvälisessä tiede- ja innovaatiopolitiikassa. Suomen Akatemia kohottaa vertaisarvioidulla kilpailulla tutkimusrahoituksellaan ja tiedepoliittisella toiminnallaan tutkimuksen laatua ja vaikuttavuutta sekä tukee vahvasti tieteen uudistumista.

4. TULOSTAVOITTEET

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Tavoite 1:

Suomen Akatemian rahoittama tiede on korkealaatuista, vastuullista ja vaikuttavaa. Tiede uudistuu ja tutkimusta ja siitä kumpuavaa osaamista hyödynnetään laajasti.

Toimenpide:

Akatemian tutkimusrahoituspäätökset perustuvat tutkimuksen laatuun ja vaikuttavuuteen sekä tieteen uudistumiseen. Akatemia kehittää jatkuvasti rahoitusmuotojaan ja tutkimusrahoitushakemusten arviointi- ja päätösprosesseja parhaiden tutkimushankkeiden tunnistamiseksi.

Tavoite 2:

Suomen Akatemian toiminta sidosryhmien kanssa edistää tuloksellisesti tutkimus-, koulutus- ja innovaatiotoiminnan laatua ja vaikuttavuutta.

Toimenpide:

Akatemia osallistuu aktiivisesti tutkimus- ja koulutusjärjestelmän kehittämiseen yhdessä korkeakoulujen, tutkimuslaitosten, ministeriöiden, Business Finlandin ja muiden rahoittajien sekä kotimaisten ja ulkomaisten yhteistyötahojen kanssa. Kehittäessään omaa toimintaansa Akatemia käy jatkuvasti tiivistä keskustelua eri yhteistyötahojen kanssa.

Toimenpide:

Akatemia tuottaa eri tahojen käyttöön laadukasta tiedepoliittista dataa ja analyysejä sekä kehittää tutkimuksen ja tutkimustoiminnan vaikuttavuuden arviointitapoja. Nämä saatetaan avoimesti verkkoon kaikkien käytettäväksi.

Toimenpide:

Tieteen tila -tyyppisen katsauksen kehittämistä jatketaan asettamalla ohjausryhmä ja tuottamalla aineistoa yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

Tavoite 3:

Akatemian kansainvälinen toiminta edistää tutkimuksen laadukkuutta.

Toimenpide:

Akatemia edistää tieteen laatua, vaikuttavuutta ja uudistumista vahvistavaa kansainvälistä yhteistyötä. Akatemia muokkaa rahoitusmuotonsa ja rahoitusehtonsa myös tätä tavoitetta tukeviksi.

Tavoite 4:

Suomen Akatemian rahoittamien tutkimusten aineistot, menetelmät ja tulokset ovat saatavilla avoimen tieteen periaatteiden mukaisesti.

Toimenpide:

Akatemia edellyttää tutkimushankkeiden sitoutumista julkaisujen sekä tutkimusaineistojen ja -menetelmien avoimeen saatavuuteen.

Tavoite 5:

Suomen Akatemian oma toiminta ja sen rahoittama tutkimus edistävät tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja diversiteettiä tieteessä sekä kestävä kehityksen tavoitteita.

Toimenpide:

Akatemia vahvistaa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden sekä diversiteetin toteutumista toimeenpannessaan ja kehittäessään tutkimusrahoitusmuotoja, rahoitusehtoja ja arviointikäytäntöjä sekä sidosryhmytyössä. Akatemia edellyttää kestävä kehityksen periaatteiden huomioimista rahoittamissaan hankkeissa osana vastuullisen tutkimuksen toimintatapoja.

Toiminnallinen tuloksellisuus

Suomen Akatemia toimii laadukkaasti, tehokkaasti ja taloudellisesti ottaen huomioon valtiontalouden toiminnalle asettamat reunaehdot.

Toimenpide:

Suomen Akatemia käsittelee sille osoitetut tutkimusrahoitushakemukset laadukkaasti ja tehokkaasti.

Toimenpide:

Tutkimusrahoituksen hakijat saavat ajanmukaisen tiedon Suomen Akatemian rahoitusperiaatteista ja -mahdollisuuksista sekä päätöksenteosta.

Voimavarojen hallinta

Konsernitavoitteiden mukaisesti virasto kehittää ja johtaa työyhteisöään tavoitteena henkilöstön hyvä työkyky ja hyvinvointi, asiantuntijuus, vahva osaaminen ja sen kehittäminen, liikkuvuuden edistäminen sekä valtion työnantajakuvan uudistaminen. Virasto ottaa toiminnassaan huomioon lainsäädännön mukaiset yhdenvertaisuus- ja tasa-arvoelvoitteet

niin toiminnallisesta kuin henkilöstöpoliittisesta näkökulmasta sekä opetus- ja kulttuuriministeriön linjaukset vuosille 2020-2023 toiminnallisesta tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta. Tilat ovat tehokkaasti käytössä valtion toimitilastrategian mukaisesti. Hankintapolitiikka perustuu valtion keskitettyihin palveluihin.

5. RISKIENHALLINTA

Riskienhallinnalla varmistetaan strategian ja tavoitteiden toteutuminen, toimintaedellytykset ja toiminnan jatkuvuus sekä talouden ja toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus sekä hyvä hallintotapa myös hyvin nopeasti muuttuvissa ja yllättävissä tilanteissa. Riski on mahdollinen tulevaisuuden tapahtuma, joka voi vaikuttaa näiden tavoitteiden saavuttamiseen. Myös mahdollisuuksien käyttämättä jättäminen on riski. Akatemia arvioi ja ennakoii koronaviruspandemiaan liittyviä riskejä ja ottaa käyttöön riskinhallintatoimia pandemian haitallisten vaikutusten minimoimiseksi.

Akatemia kehittää organisaation resilienssiä ja ennakoitavissa olevien riskien hallintaa sekä varautumista ennakoimattomiin riskeihin tavalla, joka tukee nopeaa muutoskykyä ja toiminnan jatkuvuutta. Akatemian riskienhallinnan painotus on tutkimusrahoituksen prosessien laadukkuudessa ja oikeellisuudessa sekä toiminnan luotettavuudessa, tietoturvassa ja tietosuojassa. Tunnistettu riski on myös rahapelitoiminnan momentin määrärahan väheneminen. Viraston riskikartoitus tehdään vuosittain. Riskienhallintaa arvioidaan säännöllisesti, vähintään kerran kolmessa vuodessa.

6. MUUT ASIAT

Suomen Akatemian yhteydessä toimii strategisen tutkimuksen neuvosto. Sen hallinnointikulut eivät ylitä 3 prosenttia neuvoston vuosittaisesta myöntövaltuudesta.

Akatemian kansainvälinen arviointi julkistetaan tammi-helmikuussa 2022 ja yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa käynnistetään sovitavat jatkotoimet.

Käynnistetään Akatemian tutkimusinfrastruktuurikomitean ja sitä edeltävän FIRI-komitean arviointi.

7. VOIMASSAOLO JA SEURANTA

Tässä sopimuksessa asetettujen tavoitteiden ja sopimuksen muuta toteutumista arvioidaan vuosittain opetus- ja kulttuuriministeriön ja viraston välillä käytävien tulosneuvottelujen yhteydessä ja ministeriön tilinpäätöksessä koskien kirjanpitoyksiköjä sekä tarvittaessa erillisissä ministeriön ja viraston välisissä kokouksissa. Virasto raportoi opetus- ja kulttuuriministeriölle edellä esitettyjen tavoitteiden, myös konkreettisten toimien, saavuttamisesta ja määrärahojen käytöstä sekä vaikuttavuudesta vuosittain tilinpäätösasiakirjassaan. Lisäksi tulee raportoida yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon sekä kestävä kehityksen tavoitteiden toteutumisesta ja käytännön toimenpiteistä, ja toimittaa vuosittain edellisiä koskevat voimassaolevat suunnitelmat ministeriölle helmikuun loppuun mennessä. Virasto raportoi tulostavoitteiden toteutumista tulostietojärjestelmään.

Virasto käynnistää laatimansa kansallisen hankintastrategian toimeenpanoa edistävän toimintasuunnitelman pohjalta toimet viraston hankintatoimen kehittämiseksi. Toimenpiteistä raportoidaan vuosittain osana tilinpäätösasiakirjaa.

ALLEKIRJOITUKSET


Atte Jääskeläinen
Ylijohtaja
Johanna Myllyharju
Hallituksen puheenjohtaja
Erja Heikkinen
Johtaja
Heikki Mannila
Pääjohtaja

LIITTEET

Liite 1

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Virastokohtainen yhteiskunnallinen vaikuttavuus	2019 toteuma	2020 toteuma	2021 tavoite	2022 tavoite	2023 tavoite
Tavoite 1. Suomen Akatemian rahoittama tiede on korkealaatuista, vastuullista ja vaikuttavaa. Tiede uudistuu ja tutkimusta ja siitä kumpuavaa osaamista hyödynnetään laajasti.					
Toimenpide: Akatemian tutkimusrahoituspäätökset perustuvat tutkimuksen laatuun ja vaikuttavuuteen sekä tieteen uudistumiseen. Akatemia kehittää jatkuvasti rahoitusmuotojaan ja tutkimusrahoitushakemusten arviointi- ja päätösprosesseja parhaiden tutkimushankkeiden tunnistamiseksi.					
Mittari: Akatemian rahoittamien tutkijoiden julkaisujen top 10 - indeksi (akatemiahankkeet ja akatemiattutkijat).	1,36	1,29	1,40	1,40	1,42
-					
Tavoite 2. Suomen Akatemian toiminta sidosryhmien kanssa edistää tuloksellisesti tutkimus-, koulutus- ja innovaatiotoiminnan laatua ja vaikuttavuutta.					
Toimenpide: Akatemia osallistuu aktiivisesti tutkimus- ja koulutusjärjestelmän kehittämiseen yhdessä korkeakoulujen, tutkimuslaitosten, ministeriöiden, Business Finlandin ja muiden rahoittajien sekä kotimaisten ja ulkomaisten yhteistyötahojen kanssa. Kehittäessään omaa toimintaansa Akatemia käy jatkuvasti tiivistä keskustelua eri yhteistyötahojen kanssa.					
Mittari: Akatemian yhteistyökyky, keskeisten yhteistyökumppaneiden näkemys (sidosryhmäkysely joka toinen vuosi, max 4)	N/A	3,06	N/A	3,2	N/A
Mittari: Akatemian ja sidosryhmien tapaamisten lukumäärä.	300-350	354	300-350	300-350	300-350
Toimenpide: Akatemia tuottaa eri tahojen käyttöön laadukasta tiedepoliittista dataa ja analyysijä sekä kehittää tutkimuksen ja tutkimustoiminnan vaikuttavuuden arviointitapoja. Nämä saatetaan avoimesti verkkoon kaikkien käytettäväksi.					
Mittari: (kuvaileva) Akatemia tuottaa säännöllisesti materiaaleja ja analyysijä yliopistojen ja tutkimuslaitosten tutkimustoiminnan ja tieteenalojen tutkimuksen tason pitkäaikaiseen seurantaan, tutkimuksen vaikuttavuuden tarkasteluun sekä tiedepoliittisen päätöksenteon tueksi.	Tietoa- cistot korkeak- oulujen strategia työn tueksi julkaistu 8/2019.	Raportin suunnitel- ma ja organisoi- nti laadittu	Raportti valmistun- ut	Tilastora- portti valmistun- ut.	Tilastora- portti valmistun- ut
Toimenpide: Tieteen tila -tiedontuotannon kehittämistä jatketaan ja aineistoa tuotetaan yhteistyössä sidosryhmien kanssa.					
Mittari: Tuotokset		Ohjausry- hmä asetettiin 2020.	Tietopake- tti valmis	Suunnitel- ma laadittu	Tietopake- tti valmis
-					
Tavoite 3. Akatemian kansainvälinen toiminta edistää					

tutkimuksen laadukkuutta.					
Toimenpide: Akatemia korostaa tieteen laatua, vaikuttavuutta ja uudistumista vahvistavaa kansainvälistä yhteistyötä muokkaamalla rahoitusmuodot ja rahoitusehdot myös tätä tavoitetta tukeviksi.					
Mittari: Kansainvälisyyden edistämiseen kohdentuvan rahoituksen osuus Akatemian rahoituksen kokonaisvolyymista. (%)	30	30	30	30	30
Mittari: Ulkomaalaisten asiantuntijoiden osuus syyskuun haun (tutkijatohtorit, akatemiattutkijat, akatemiahankkeet) asiantuntijoista. (%)	99	99	95	95	95
-					
Tavoite 4. Suomen Akatemian rahoittamien tutkimusten aineistot, menetelmät ja tulokset ovat saatavilla avoimen tieteen periaatteiden mukaisesti.					
Toimenpide: Akatemia edellyttää tutkimushankkeiden sitoutumista sekä julkaisujen että tutkimusaineistojen ja -menetelmien avoimeen saatavuuteen.					
Mittari: FAIR-periaatteella tutkimusaineistonsa tuottaneiden akatemiahankkeiden suhteellinen osuus kaikista akatemiahankkeista.	N/A	N/A	>35%	>45%	>50%
Mittari: Akatemian rahoituksella tuotettujen avoimesti saatavina olevien vertaisarvioitujen julkaisujen osuus kaikista Akatemian rahoituksella tuotetuista vertaisarvioituista julkaisuista. (%)	51	55,7	85	90	90
-					
Tavoite 5. Suomen Akatemian oma toiminta ja sen rahoittama tutkimus edistävät tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja diversteettiä tieteessä sekä kestäväen kehityksen tavoitteita.rvoa ja yhdenvertaisuutta tieteessä sekä kestäväen kehityksen tavoitteita.					
Toimenpide: Akatemia vahvistaa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista kehittäessään ja toimeenpannessaan tutkimusrahoitusmuotoja, rahoitusehtoja ja arviointikäytäntöjä sekä sidosryhmytyössä.					
Mittari: Naisten osuus (%) arvioinnin asiantuntijoista.	34	36	40	45	50
Mittari: Naisten osuus (%) hakijoista (akatemiahankkeet,akatemiattutkijat, tutkijatohtorit, akatemiaohjelmat, STN-rahoitus).	39	38	39	40	41

Lihavoidut mittarit sisältyvät TA2022-asiakirjaan.

Liite 2

Toiminnallinen tuloksellisuus

Tuotokset ja laadunhallinta: suoritteet ja julkishyödykkeet sekä palvelukyky ja laatu.

Toiminnallinen tehokkuus: tuottavuus ja taloudellisuus.

Tavoite/toimenpide	2019 toteuma	2020 toteuma	2021 tavoite	2022 tavoite	2023 tavoite
SUORITTEET JA JULKISHYÖDYKKEET					
Mittari 1. Rahoitustoiminta, käsitellyt hakemukset (lkm)	4 509	4 814	4 200	4 200	4 200
Mittari 2. Rahoitustoiminta, hankekanta (lkm)	4 570	4 751	4 200	4 200	4 100
TUOTTAVUUS JA TALOUDELLISUUS					
Mittari 3. Hakemusten käsittelyaika (akatemiahankeet, viikkoja)	29-32	29-36	30-34	30-34	30-34
Mittari 4. Käsitellyt hakemukset suhteessa henkilöresursseihin (lkm/kokonaistvt)	33,4	34,2	30	31	32
Mittari 5: Akatemiahankeiden käsittelykustannus (euroa/hakemus)	1 579	1 622	1 450	1 450	1 450
Mittari 6. Rahoitustoiminnan kustannusten osuus myönnetystä rahoituksesta (%)	2,3	2,2	<3,5	<3,5	<3,5
PALVELUKYKY JA LAATU					
Mittari 7. Asiakastyytyväisyys (min 1-max 5) sidosryhmäkyselystä (joka toinen vuosi)	-	3,67	-	3,75	-
Mittari 8. Ask and apply -tilaisuuksien lukumäärä /osallistujien määrä	17/ n. 600	6 tilaisuutta, yli 1000 osallistujaa	18/1 000	18/ 1 000	18/ 1 000

Lihavoidut mittarit sisältyvät TA2022-asiakirjaan.

Liite 3

Voimavarojen hallinta / Konsernitavoitteet

Mittari	2019 toteuma	2020 toteuma	2021 tavoite	2022 tavoite	2023 tavoite
1. Henkilötyövuodet (htv) (2018= 132,5)	135,2	140,8	138	146	128-133
2. Työtyytyväisyysindeksi (VM baro) 2018= 3,54	3,67	3,67	≥3,65	≥3,65	≥3,65
3 a. Sairauspoissaolot (pv/htv) 2018= 8,4	7,7	3,7	<8	<8	<8
3 b. Sairauspoissaolotapaukset yli 11 pv	16	8	14	14	14
4. Koulutuspäivät (työpäiviä/htv) 2018= 3,2	3,4	2,5	4	5	6
5. Johtaminen (VM Baron johtajuusindeksi) 2018= 3,3	3,55	3,54	≥3,5	≥3,5	≥3,5
6. Kokemus oppimisesta ja uudistumisesta (VMBaro)	3,94	3,97	4	4	4
7. Työnantajakuva ja arvot (VMBaro)	3,8	3,89	3,8	3,8	3,8
8. Tilat, tilatehokkuus (m2/hlö). Tavoite oletuksella, että Akatemia vähentää toimitiloja 300 m2 2021 aikana	26	24,3	23,0	22,0	22,0
9. Sopimuksista Hanselin kilpailuttamia (%)	85	85	80	80	80
10. Yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa koskeva mittari: onko laadittu yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmat	laadittu	-	päivitetty	-	päivitetty
11 a. Yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa koskeva mittari: Henkilöstön kokemus tasa-arvon edistymisestä (VMBaro)	4,19	4,13	4,2	4,2	4,2
11 b. Yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa koskeva mittari: Henkilöstön kokemus yhdenvertaisuuden edistymisestä (VMBaro)	3,88	3,96	3,9	4,0	4,0
12. Kestävää kehitystä koskeva mittari: Kestävän kehityksen sitoumus/suunnitelma laaditaan/päivitetään joka toinen vuosi.	Nykyinen voimassa vuoteen 2020	-	päivitetty	päivitetty	
13. Digitaalisuutta koskeva mittari: Akatemian käyttämien panelistien palkkioiden maksatusprosessin digitalisointi (%)	0	Henkilötietolomake sähköistetty, paneelipalkkioiden sähköinen käsittely alkaa 2021	50	80	100
14. Digitaalisuutta koskeva mittari: Tutkimusrahoitushakemusten laatiminen, arviointi ja päätöksenteko sekä päätösten toimeenpano sähköisesti (%)	100	100	100 ja toimien raportointi	100 ja toimien raportointi	100 ja toimien raportointi

Akatemia raportoi tilinpäätösasiakirjassaan tasa-arvon, yhdenvertaisuuden, kestävän kehityksen ja digitaalisuuden edistämisen konkreettisista toimistaan.

Lihavoidut mittarit sisältyvät TA2022-asiakirjaan.

Liite 4

Voimavarojen hallinta / Yhteenvetotaulukko valtuuksista ja määrärahoista

Määrärahat (1 000 euroa)	2 021	2 022	2 023	2 024	2 025
	TA2021 + LTA:t	TA2022	kehys 12.5.2021	kehys 12.5.2021	kehys 12.5.2021
Momentti 29.40.01	11 970	11 975	11 919	11 919	11 919
Momentti 29.40.51	357 866	375 896	315 303	278 812	272 250
Momentti 29.40.53.01	37 337	33 018	avoinna	avoinna	avoinna
Momentti 29.40.54	55 631	55 631	55 324	47 175	38 161
Momentti 29.40.66	20 238	21 974	20 910	20 956	21 002
Valtuus (luku 29.40)	406 284	390 500	266 276	256 276	266 276
Valtuus mom. 29.40.54	55 631	55 631	30 631	30 631	30 631

IIILTA2021: vuoden 2021 valtuudesta on varattu 45 000 000 euroa TKI-toimintaan (RRF pilari3) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa. Sitoumuksia saa tehdä sen jälkeen, kun Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annettu neuvoston päätös (EU, Euratom) 2020/2053 on tullut voimaan.

IIILTA2021: momentilta 29.40.01 on vähennetty 2 000 euroa. Vähennys aiheutuu omakustannusperiaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa.

IVLTA2021: momentille 29.40.51 lisäyksenä 4 122 000 euroa ja momentilta 29.40.53 vähennyksenä 4 122 000 euroa, muutokset sisällytetty taulukkoon.

IVLTA2021: momentille 29.40.66 on lisätty 159 000 euroa. Lisäys aiheutuu valuuttakurssimuutoksesta. Muutos sisällytetty taulukkoon.

TA2022 momentti 29.40.51: osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa, josta enintään 220 000 euroa voidaan käyttää rahoitushauista aiheutuviin toimeenpanokustannuksiin ja enintään kolmea henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkausmenoihin.